

Bygherrekompetencer - MODUL 1

HUSET i Middelfart d. 23. – 25. april 2018

DAG 1
23. april 2018**Bygherren midt i byggeriet + Organisering + Bygherretyper**

Kl. 08.30	Registrering – kaffe/te og morgenmad
Kl. 09.15	Introduktion til uddannelsen, præsentation af deltagere og kort intro til grupperne og modulopgaverne <i>v/ Ekstern lektor Ib Steen Olsen, DTU Management Byggeledelse og teknikumingeniør, EBA, MRICS og medejer Gert Munksgaard Thorsøe, emcon a/s</i>
Kl. 10.15	Bygherren som den centrale aktør i byggeriet <ul style="list-style-type: none"> • Bygherrens centrale rolle • Bygherren i samfundsmæssigt perspektiv • Bygherrens interesser og opgaver, Bygherrevejledningen • Introduktion til kursets bygherrerepræsentanter • Derfor er bygherrens rolle kommet i fokus <i>v/ Ib Steen Olsen</i>
Kl. 11.00	Pause – kaffe/te
Kl. 11.15	Modulopgaverne <ul style="list-style-type: none"> • Præsentation af modulopgaverne og gruppedannelsen • Arbejdet med modulopgaverne – og forventninger til løsning heraf • Proces for opdeling i modulopgavegrupper • Præsentation af mulige fokustemaer (med valgmuligheder) <i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i>
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 12.45	Bygherrens egen projektorganisation – og projektets organisation <ul style="list-style-type: none"> • Om bygherrens egen organisation, og om de væsentlige valg/beslutninger i den professionelle bygherreorganisation. • Fokus på visioner, strategier, handlingsplaner – mål og succeskriterier • De enkelte aktørers roller og arbejdsområder • Bygherren som leder og beslutningstager <i>v/ Gert Munksgaard Thorsøe</i>
Kl. 13.30	En statslig ejendomsorganisation/bygherres organisering, opgaver, strategi og udvikling <ul style="list-style-type: none"> • Kort om rammer for en statslig ejendomsorganisation + Bygningsstyrelsen som statslig ejendomsorganisation, der også er bygherre og bestiller af OPP-ydelser.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bygherrens strategi • Bygherrens profil - brug af rådgivere og entreprenører - sådan startes og styres et projekt - behovsopgørelse samt krav og kriterier • Sådan gennemføres en byggeopgave - planlægning, projektering og udførelse samt samarbejde • Bygherrens krav til og erfaringer med leverancesystemet, og ikke mindst til sig selv • Eksempler på brugerinvolvering ved byggeri og OPP i Bygningsstyrelsen (BYGST) <p>Spørgsmål, drøftelser og opsamling</p> <p><i>v/ Seniorrådgiver Jan Q. Rasmussen, Bygningsstyrelsen</i></p>
Kl. 14.45	Pause – kaffe/te
Kl. 15.15 – 16.30	<p>Den regionale bygherres tilrettelæggelse af arbejdet – organisation og planlægning af større byggeopgaver i sundhedssektoren</p> <p>Generalplanlægning + bygherrestrategi + eksempler på basisorganisation og organisation for et større byggeprojekt</p> <p><i>v/ Byggechef Kurt Reitz, Region Sjælland - Kvalitet og Udvikling, KoncernByg</i></p>
Kl. 16.30 – 17.15	<p>Refleksioner og opsamling</p> <p>Refleksioner over og erfaringsudveksling vedr. dagens temaer (drøftelse plenum).</p>
Kl. 18.00	Middag

DAG 2
24. april 2018

Bygherretyper + Programmering og planlægning + Værdier og brugerinddragelse

Kl. 08.30	Dagens program og formål <ul style="list-style-type: none"> - og lidt om modulopgaverne – og de temaer, der kan fokuseres på - vi tager første skridt på vejen til etablering af modulgrupper <p><i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i></p>
Kl. 09.00	Den kommunale bygherres organisering, opgaver, strategi og udvikling <ul style="list-style-type: none"> • Den kommunale bygherrerolle • De kommunale byggeopgaver - strategier og organisering • Professionalisering af den kommunale bygherreorganisation • Hvordan skaber den kommunale bygherre værdi for sine kunder <p><i>v/ Kontorchef Christina Schulin-Zeuthen, Team I, Byggeri København</i></p>
Kl. 10.15	Pause – kaffe/te
Kl. 10.30	ATP, den institutionelle bygherres struktur, fokus og organisering <ul style="list-style-type: none"> • Struktur og organisering af ATP og ATPE • Vores indkøbspolitik • Vores operationelle værktøjer • Vores organisering som Bygherre • Entrepriseformer – fordele og ulemper • Eksempler på projekter og entrepriserformer <p><i>v/ Afdelingschef Claus Visti Hansen, ATP Ejendomme</i></p>
Kl. 11.45	Refleksioner over forskellen mellem offentlige og private bygherrer.
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 12.45	Programmering – sådan kan "kvaliteten" sættes <ul style="list-style-type: none"> • Overvejelser og sammenhænge mellem kvalitet, økonomi og tid • Lidt om "programmering" af byggeri/projekt og lidt brugerprocesser <p><i>v/ Gert Munksgaard Thorsøe</i></p>
Kl. 13.35	Planlægning og programmering i praksis <ul style="list-style-type: none"> • Kort oplæg til gruppeopgave • Opgaveløsning i grupper (walk and talk) • Diskussion i plenum <p><i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i></p> <p><i>Pause undervejs</i></p>
Kl. 14.30 – 17.30	Bygherrens samarbejde med brugerne <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelæggelsen af brugernes medvirken • Den konkrete dialog • Vigtige områder

	<p>Bygherren og den nye byggeproces</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parter og interessenter i byggesagen • Bygherrens kunder • Etablering af samarbejdet • Den værdibaserede byggeproces <p>Den værdibaserede byggeproces</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cases • Oplæg til gruppearbejde <p>Brug af brugernes værdier i samspillet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulering af (styrende) værdier • Prioritering af værdier • Brug af værdier <p>Gruppearbejde</p> <ul style="list-style-type: none"> - på basis af Anders' indlæg/oplæg <p>Forelæggelse af gruppearbejder og diskussion</p> <p>[Pauser og walk & talk undervejs]</p> <p><i>v/ Forretningschef Anders Kirk Christoffersen, NIRAS bygherrerådgivning</i></p>
Kl. 18.00	Middag

DAG 3
25. april 2018

Organisations- og samarbejdsformer + Den delegerede bygherremodel

Kl. 08.00	Dagens program og formål <i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i>
Kl. 08.15	Modulopgaven Fælles drøftelser: <ul style="list-style-type: none"> • Strategi og tidsplan for det videre arbejde med modulopgaverne. • Hvordan vil I gribe opgaven an, hvilke spørgsmål, står I med etc. • Valg af fokustema i opgaven Kursusledelsen tager derefter en snak med hver modulopgavegruppe om opgaven og sammenhængen med kurset, så modulopgavegrupperne får opgaveløsningen på skinner. <i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i>
Kl. 09.00	Den delegerede bygherremodel Praksisorienteret indblik i, hvordan den "delegerede bygherremodel" gør det muligt at realisere byggeprojekter i samarbejder mellem private aktører og offentlige og almene bygherrer. Modellens overordnede struktur gennemgås nærmere sammen med de særlige juridiske fokusområder og risici, som bygherre bør være opmærksom på. Fokus er særligt på håndtering af både mulighederne og forpligtelserne ved denne type samarbejdsform. <i>v/ Advokat, Chefrådgiver Bettina Julian Gravers, Kuben Management A/S</i>
Kl. 10.00	Pause – kaffe/te
Kl. 10.15	Dialogbaseret samarbejde, organisering, konkurrence og udbud I disse år udvikles mange nye samarbejds- og udbudsformer. Udbudsloven og tilbudsloven har styrket denne udvikling. Meget er baseret på arbejdet med initiativerne centreret om partnering. De nye former vil blive belyst i cases i de næste fire indlæg. Som introduktion vil en række omdrejningspunkter og udfordringer blive taget op <ul style="list-style-type: none"> • Dialogbaseret samarbejde: formål, indhold, gennemførelse • Indholdet af en aftale om dialogbaseret samarbejde • Eksempler og erfaringer • 10 gode råd • Lille gruppeopgave <i>v/ Ib Steen Olsen</i>
Kl. 11.10	Gode samarbejder Hvad er grundlaget for et godt samarbejde – set med bygherrens samarbejdspartneres øjne? Entreprenøren: Nye samarbejdsformer som forretningskoncept

	<p>Debat om aktuelle emner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor, hvordan, hvornår - Faser og afregningsmodeller - Krav til deltagerne - Valg af entreprenør - Mulige resultater <p><i>v/ Sektionsdirektør Hans Blinkilde, NCC</i></p>
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 12.45	<p>Gode samarbejder...fortsat</p> <p>Rådgiveren: Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi er én af bygherrens vigtigste beslutninger i forbindelse med et byggeris gennemførelse. Der foretages en præsentation af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det nødvendige grundlag for de strategiske valg af samarbejdsform og udbudsstrategi • De klassiske samarbejdsformers fordele og ulemper. • Kombinationsmuligheder, der skræddersyes til de strategiske mål med projektet og det konkrete projekts karakteristika <p><i>Afdelingsleder Henrik Leksø, Rambøll - Bygherrerådgivning & Facilities Management</i></p>
Kl. 13.30	<p>Bygherren: OPP med kommunal finansiering Case: Ny byskole i Frederikshavn - Nordstjerne skolen - et OPP projekt. Projektet omfatter projektering, opførelse/drift og vedligehold af en ny vedligeholdelsesvenlig og energioptimeret skole.</p> <p>Vi ser - fra bestillers side - bl.a. på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Businesscase og finansieringsmodeller • Overvejelser omkring kontraktform • Bestillers involvering, organisation og erfaringer omkring bruger inddragelse • Samarbejdsmodel, overvejelser og forventninger til driften <p><i>v/ Bygningschef Peter Munk, Aak Bygninger, Aalborg kommune</i></p>
Kl. 14.15	Lille pause
Kl. 14.30	<p>Arkitekten Erfaringer fra vellykket partnersamarbejde. Hvad virkede særligt godt?</p> <p><i>v/ COO Frederik Schou Hansen, CEBRA</i></p>
Kl. 15.15	<p>Forberedelse til efterfølgende paneldebat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor er de største udfordringer ved dialogbaseret samarbejde? • Hvor er der behov for større viden? <p>Kort oplæg fra Ib Steen Olsen + arbejde i grupperne</p>
Kl. 15.30	<p>Paneldebat: Spørgsmål og diskussion, herunder fælles drøftelser af samarbejdsformer</p> <p><i>Panel: Hans Blinkilde, Henrik Leksø, Peter Munk og Frederik Schou Hansen + kursuslederne – og alle kursister</i></p>
Kl. 16.30	Afrunding og opsamling på Modul 1 - og hvad sker der herefter?

	<i>v/ Ib Steen Olsen og Gert Munksgaard Thorsøe</i>
Kl. 17.00	Tak for denne gang

Molio forbeholder sig ret til ændringer